

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
BALTŲ KALBŲ ISTORIJA	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): doc. dr. Vytautas Rinkevičius Kitas / a (-i): prof. habil. dr. Bonifacas Stundžia	Filologijos fakulteto BKKI Baltistikos katedra

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	Rudens semestras	Lietuvių kalba

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas		
Baltų kalbų istorijos dalyku siekiama ugdyti gebėjimą apibūdinti baltų kalbų istorijos procesus ir savarankiškai atlikti lingvistinį tyrimą, ugdyti analitinį, kritinį ir kūrybinį mąstymą, gebėjimą dirbti individualiai ir grupėmis, mokėjimo mokytis ir kokybės siekio kompetenciją.		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
gebės planuoti laiką ir laikytis nustatytų terminų (užduotis atlikti laiku)	tikslinės literatūros skaitymas, referato rengimas, savarankiškas užduočių atlikimas	darbas per seminarus, referatas, egzaminas
gebės lyginti ir kritiškai vertinti informaciją (reiškinius, dalykus, žmonių poelgius ir kt.), spręsti apie jų privalumus ir trūkumus	grupės diskusija, skaitytos tikslinės literatūros aptarimas, referato rengimas, savarankiškas užduočių atlikimas	darbas per seminarus, referatas, egzaminas
gebės analizuoti, interpretuoti ir vertinti lietuvių kalbos raidą giminiškų baltų kalbų raidos kontekste, vartodami tinkamą terminiją ir taikydami tinkamus metodus	įtraukiamoji paskaita, grupės diskusija, referato rengimas, savarankiškas užduočių atlikimas	darbas per seminarus, referatas, egzaminas
įgis pamatinių žinių apie latvių ir prūsų kalbų sistemas bei vartoseną	įtraukiamoji paskaita, tikslinės literatūros skaitymas ir aptarimas, grupės diskusija, referato rengimas, savarankiškas užduočių atlikimas	darbas per seminarus, referatas, egzaminas

Temos	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiškų studijų laikas ir užduotys
-------	----------------------------	---

	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Kalbos istorijos tyrimo metodai	2						2	4	Skaitiniai: Z. Zinkevičius, <i>Lietuvių kalbos istorinė gramatika</i> , t. 1, p. 6–24.
2. Indoeuropiečių protėvynė ir prokalbė	4		2				6	6	Skaitiniai: A. Pereltsvaig, M. W. Lewis, <i>The Indo-European Controversy</i> , p. 167–176. M. Villanueva Svensson, <i>Indoeuropiečių kalbotyros pagrindai</i> , 26–97. Praktinės užduotys: indoeuropiečių prokalbės formų analizė.
3. Baltų prokalbės rekonstrukcija	4		4				8	2	Skaitiniai: P. U. Dini, <i>Baltų kalbų lyginamoji istorija</i> , 97–142 Z. Zinkevičius, <i>Lietuvių kalbos istorija</i> , t. 1, p. 187–227. Praktinės užduotys: baltų prokalbės formų rekonstrukcija.
4. Baltų prokalbės skilimas. Išnykusios baltų kalbos	4						6	10	Skaitiniai: P. U. Dini, <i>Baltų kalbų lyginamoji istorija</i> , 294–324. Z. Zinkevičius, <i>Lietuvių kalbos istorija</i> , t. 1, p. 235–246, 341–362.
5. Lietuvių kalba: gramatinės sistemos raida, senieji tekstai, bendrinės kalbos susiformavimas	6		4				10	12	Skaitiniai: Z. Zinkevičius, <i>Lietuvių kalbos istorija</i> , t. 2, p. 147–194. Praktinės užduotys: lietuvių kalbos formų raidos analizė, senosios lietuvių kalbos teksto pavyzdžio analizė
6. Latvių kalba: gramatinės sistemos raida, senieji tekstai, bendrinės kalbos susiformavimas	6		4				10	8	Skaitiniai: K. Ross, P. Vanags (eds.), <i>Common Roots of the Latvian and Estonian Literary Languages</i> , p. 173–197 Praktinės užduotys: latvių kalbos formų raidos analizė ir lyginimas su lietuvių kalba, latvių kalbos teksto pavyzdžio analizė.
7. Prūsų kalba: pagrindinės gramatinės ypatybės, tekstai, kalbos išnykimas ir atgaivinimo idėjos	4		2				6	4	Skaitiniai: P. U. Dini, <i>Baltų kalbų lyginamoji istorija</i> , p. 325–380. Praktinės užduotys: prūsų kalbos formų raidos analizė ir lyginimas su lietuvių kalba, prūsiško teksto analizė.
9. Referato rengimas								20	Rašto darbo pasirinkta tema rengimas, remiantis išstudijuota moksline literatūra
10. Savarankiškas žinių sisteminimas ir ruošimasis egzaminui								10	Skaitytos literatūros ir per seminarus atliktų užduočių peržvalga
11. Egzaminas			2				2		
Iš viso	30		18				48	82	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Darbas per seminarus	20	kiekvieną seminarą	2 taškai: aktyviai dalyvauja diskusijose, tinkamai atsako į klausimus, tinkamai formuluoja mokslo problemas ir klausimus auditorijai, tinkamai atlieka praktines užduotis (turi būti tinkamai atlikta ne mažiau nei 91% praktinių užduočių). 1 taškas: dalyvauja diskusijoje, tinkamai atsako į užduodamus klausimus, tinkamai atlieka praktines užduotis (turi būti tinkamai atlikta ne mažiau nei 71% praktinių užduočių). 0 taškų: lanko seminarus, tačiau beveik nedalyvauja diskusijoje, atlieka mažiau nei 71% praktinių užduočių.
Referatas	40	studento pasirinktu laiku, bet ne vėliau nei paskutinės paskaitos/seminaro dieną	vertinimas pagal 10 balų sistemą. Darbo struktūra: 0,5 balo referato struktūra aiški ir logiška, yra visos reikiamos dalys (titulinis psl., turinys, įvadas, pagrindinis tekstas, išvados, literatūros sąrašas, santrauka), darbo apimtis atitinka reikalavimus (10 psl.); Darbo koncepcija (įvadas): 1 balas pagrįstas temos pasirinkimas, aiškiai suformuluotas darbo tikslas ir uždaviniai; Turinio išsamumas: 2 balai turinys atitinka tikslą, tema atskleista išsamiai, Analizė: 2 balai remiamasi naujausia mokslinė literatūra, nėra dalykinių klaidų, ne tik referuojama, bet ir analizuojama, darbo autorius lygina ir vertina įvairių autorių pozicijas; Išvados: 1 balas išvados pagrįstos; Tyrimo kultūra: 0,5 balo aiški autoriaus pozicija, cituojant kitų mintis nuorodos pateikiamos tvarkingai, literatūros sąrašas sutvarkytas tinkamai; Teksto rišlumas: 0,5 balo mintys dėstomos rišliai, logiškai ir aiškiai. Kalba: 2 balai dėstoma moksliniu stiliumi, vartojamų gramatinių struktūrų ir žodyno spektras platus, kalbos priemonės vartojamos taisyklingai; Darbo įforminimas: 0,5 balo teksto formatas atitinka reikalavimus, puslapiai numeruoti, lentelės ir paveikslai sutvarkyti tinkamai. Gautas balas dauginamas iš 0,4 ir gaunamas taškų skaičius, atitinkantis referato balo santykinį svorį bendroje vertinimo strategijoje.
Egzaminas raštu	40	semestro pabaigoje	Egzaminą sudaro 10 užduočių (4 trumpi atviro tipo klausimai ir 6 praktinės baltų kalbų formų lyginamosios-istorinės analizės užduotys), kurių kiekviena gali būti įvertinta: 1 balu: tinkamai atlikta užduotis; 0,5 balo: iš esmės tinkamai, bet neišsamiai atlikta užduotis; 0 balo: netinkamai atlikta arba neatlikta užduotis.

			Gautas balų skaičius dauginamas iš 0,4 ir gaunamas taškų skaičius, atitinkantis egzaminu balo santykinį svorį bendroje vertinimo strategijoje.
--	--	--	--

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Pietro U. Dini	2019	Baltų kalbų lyginamoji istorija		Vilnius: MELI
Zigmas Zinkevičius	1984–1987	Lietuvių kalbos istorija	t. 1, 2	Vilnius: Mokslas
Zigmas Zinkevičius	1980–1981	Lietuvių kalbos istorinė gramatika	t. 1–2	Vilnius: Mokslas
Asya Pereltsvaig, Martin W. Lewis	2015	The Indo-European Controversy		Cambridge University Press
Miguel Villanueva Svensson	2016	Indoeuropiečių kalbotyros pagrindai. Mokymo priemonė		https://www.flf.vu.lt/dokumentai/katedros_ir_centrai/klasikines_filologijos_katedra/Indoeuropie%C4%8Di%C5%B3_kalbotyros_pagrindai.pdf
Kristiina Ross, Pēteris Vanags (eds.)	2008	Common Roots of the Latvian and Estonian Literary Languages,		Peter Lang
Papildoma literatūra				
Robert McColl Millar, R. L. Trask	2023	Trask's Historical Linguistics – 4 th edition		Routledge
Janis Endzelynas	1957	Baltų kalbų garsai ir formos		Vilnius: Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla
Vytautas Ambrazas	2006	Lietuvių kalbos istorinė sintaksė		Vilnius: LKI leidykla
Christian S. Stang	1966	Vergleichende Grammatik der baltischen Sprachen		Oslo etc.: Universitetsforlaget
Vytautas Mažiulis	1970	Baltų ir kitų indoeuropiečių kalbų santykiai		Vilnius: Mintis
Albertas Rosinas	1988	Baltų kalbų įvardžiai		Vilnius: Mokslas
Albertas Rosinas	1995	Baltų kalbų įvardžiai: morfologijos raida		Vilnius: VU leidykla
Albertas Rosinas	2009	Baltų kalbų įvardžių semantinė ir morfologinė struktūra		Vilnius: MELI
William R. Schmalstieg	2000	The historical morphology of the Baltic verb		Washington: Institute for the Study of Man Inc.
Berthold Forssman	2003	Das baltische Adverb		Heidelberg: Winter
Jonas Kazlauskas	1968 [2000]	Lietuvių kalbos istorinė gramatika [= Rinktiniai raštai, t. 1]		Vilnius: Mintis (1968), MELI (2000)
Zigmas Zinkevičius	1988–1990	Lietuvių kalbos istorija	t. 3, 4, 5, 6	Vilnius: Mokslas
Jonas Palionis	1995	Lietuvių rašomosios kalbos istorija		Vilnius: MELI
Mārta Rudzīte	1993	Latviešu valodas vēsturiskā fonētika		Rīga: Zvaigzne
Jānis Endzelīns	1951	Latviešu valodas gramatika		Rīga: Latvijas valsts izdevniecība

Jānis Endzelīns	1938 [1981]	Latviešu valodas skaņas un formas [= Darbu izlase, t. 4(1)]		Rīga: Zinātne (1981)
Albertas Rosinas	2005	Latvių kalbos linksniavimo sistema. Sinchronija ir diachronija		Vilnius: MELI
Berthold Forssman	2001	Lettische Grammatik		Dettelbach: J. H. Röhl
Arturs Ozols	1965	Veclatviešu rakstu valoda		Rīga: Liesma
Velta Rūķe-Draviņa	1977	The Standardization Process in Latvian: 16 th Century to the Present		Stockholm: Almqvist & Wiksell International
Andrejs Veisbergs (red.)	2013	Latviešu valoda		Rīga: LU Akadēmiskais apgāds
Vytautas Mažiulis	2004	Prūsų kalbos istorinė gramatika		Vilnius: VU leidykla
Vytautas Rinkevičius	2015	Prūsistikos pagrindai		Vilnius: Vilniaus universitetas
Pietro U. Dini	2023	Foundations of Old Prussian		Lexington Books

Atnaujinta: 2025-03-28